

paa, om det ikke var muligt at faa anlagt nogle flere Stationer ved Kjøbenhavn eller anlagt nok en Ringbane eller overhovedet faa lavet noget endnu mere kunstigt, flere Tunneller osv. osv. i vort stakkels flade, fattige Land. Jeg tror ikke, det er klogt at give dem endnu nogle Aar til at spekulere over disse Ting. Belært af den sørgelige Erfaring, at Totalsummen for 10 Aar siden var ca. 31 Millioner, medens Totalsummen nu er 63 Millioner for det samme, for Kjøbenhavns Banegaards Udvidelse, kan jeg ikke være med til nogen som helst Omstændighed at give Forslaget min Stemme, naar det ikke gaar ud paa at afgøre Sagen i sin Helhed.

Jeg tror, der er en eller maaske et Par foregaaende Talere, der blandt andet ogsaa have talt om den Eventualitet, at den højtærede Minister vil lade Maskinværkstederne blive liggende, hvor de ligge. Jeg synes, at det er ganske urimelig uklogt. Det er en økonomisk Urimelighed ikke at gøre netop det allernødvendigste, og økonomisk set — jeg siger udtrykkelig økonomisk set — er der intet saa nødvendigt som at komme til bedre Forhold i Maskinværkstederne. Det koster nemlig Staten mange Penge, at man har saa kneben Plads, at det, som bekendt, ikke er sjældent — ja, maaske nok mere sjældent i Kjøbenhavn end tidligere i Aarhus — at bruge Natarbejde, og hvad det koster, ville de fleste af os, der overhovedet have haft med større Arbejder at gøre, have noget Begreb om. Og da den højtærede Minister selv oplyser, at der kun er noget omkring 100,000 Kr. Forskel i Udgiften til ny Maskinværksteders Anlæg og i Indtægten af det Areal, der kan frigøres og sælges, forekommer det mig ganske uforstaaeligt, at man ikke vil skynde sig med at gaa til denne Foranstaltning. Økonomisk set er den maaske den eneste, der kan have Udsigt til at lønne sig nogenlunde. Thi det er jo desværre en Kendsgerning, at selv om vi udføre fra A til Ø samtlige de Foranstaltninger, som her ere foreslaaede, med alle Ringbaner og Tunneller og Jernbanestationer og alt muligt, af hvad Navn nævnes kan, vil dette Anlæg ikke alene ikke ved Driften bringe en eneste Øre ind i Kassen — figurligt talt, naturligvis — men det vil rimeligvis kræve ganske overordentlig forøgede Driftsudgifter. Jeg vil gerne lægge det Udvalg, som faar med Sagen at gøre, paa Sinde blot at foretage — det kunne de nemt, antager jeg — det lille Forsøg, at faa sammenlignet, hvad Driften af den nuværende

Godsbanegaard ved Kjøbenhavn koster, med hvad Driften kostede af den gamle Godsbanegaard. Naar de Herrer ville undersøge det, ville de faa at se et lille Billede — ganske vist ufuldkomment i Sammenligning med det, her er Tale om — af, hvad det vil betyde i Penge at komme til at drive det kolossale Anlæg, man her har foreslaaet.

Men med alt dette, med alt, hvad der kan siges imod det, og der er ikke meget af det, der har mit Bifald, vil jeg dog langt, langt hellere stemme for en fuldstændig Gennemførelse en Gang for alle og være fri for Eftersnak, end maaske endnu i en halv Snes Aar lade Forsøg paa Forsøg faa frit Raaderum, Forsøg paa, om det dog ikke skulde være muligt endnu at blive af med en anden Snes Mill. Kr. til dette Foretagende. Stemme for det kunde jeg ganske vist, som sagt, under den Forudsætning, at vi saa vare sikre paa, at nu kom der ikke yderligere Krav, men tillige paa endnu en Betingelse. I Parentes vil jeg bemærke, at jeg for øvrigt maa anerkende, at den Overenskomst, man nu paatænker over for Kjøbenhavn og Frederiksberg Kommuner, er ganske anderledes forstandig og forsvarlig end den, vi alle i 1894 vare med til at slaa fast — de, der da ikke stemte imod, hvad jeg gjorde. Det er nemlig et virkeligt Tilskud, der nu ydes af Kjøbenhavns Kommune, naar den ikke alene gaar ind paa at betale 1 Mill. Kr. kontant, men tillige gaar ind paa at fratage den ikke lidet værdifulde Forkøbsret, den nu har til de 100,000 Kvadratalen Arealer paa den nuværende Banegaard. Det anerkender jeg er en Overenskomst, der vejer noget. Men det er dog ikke for mig nok. Jeg tror, det var det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (R. Hansen), der var inde paa den Tanke, som ganske falder sammen med min, at for at kunne gaa med til dette Anlæg maatte man kræve, at Kjøbenhavns Kommune eller en anden Autoritet, som frembyder tilstrækkelig Sikkerhed, aldeles urokkelig indvilger i paa Forhaand at overtage hele det Areal, som her bliver frigjort paa Kjøbenhavns nuværende Banegaard, og betale det med den Sum, der staar opført i Motiverne til Lovforslaget, ca. 21 Mill. Kr. Det er en absolut Betingelse for, at jeg kunde give Forslaget min Tilslutning. Som sagt, selv om det ordnes, selv om de 21 Mill. Kr. kunne føres til Afkortning paa den store Udgift, 63 Mill. Kr., bliver der dog 42 Mill. Kr. tilbage, og jeg synes,